

KORRALDUS

02.06.2026 nr DM-133620-12

Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõuaseaduse § 48, § 66 lg 2 p 2, § 67 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lg 2 p 3, § 61 lg 1 ning tuginedes KIVIKANDUR OÜ 26.09.2025 taotlusele nr T-KL/1030369, Transpordiameti 17.10.2025 kirjale nr 7.1-7/25/17598-2 ja Mulgi Vallavalitsuse 04.11.2025 korraldusele nr 747, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. muuta KIVIKANDUR OÜ-le (registrikood 11200972) Ainja maardlas Ainja liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr VILM-042 järgmiselt:

- 1.1.1. pikendada keskkonnaloa kehtivusaega 12 aasta võrra s.o kuni 29.09.2038;**
- 1.1.2. märkida mäeeraldise pindalaks 16,47 ha;**
- 1.1.3. märkida teenindusmaa pindalaks 18,27 ha;**
- 1.1.4. märkida mäeeraldise koosseisus oleva ehitusliiva ploki 1 aT jääkvaru koguseks (seisuga 31.03.2026): 1301,15 tuh m³;**
- 1.1.5. märkida kaevandatava varu koguseks (seisuga 31.03.2026): 1141,15 tuh m³;**
- 1.1.6. määrata keskmiseks tootmismahuks aastas 95 tuh m³.**

1.2. Eemaldada keskkonnaloa nr VILM-042 kõrvaltingimus nr 2 ja määrata kõrvaltingimused:

1.2.1. Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.

1.2.2. Riikliku põhimaantee (T6 Valga-Uulu) ja selle muldkeha püsivus tuleb tagada kaevandamise ajal ja peale karjääri korrastamist.

1.2.3. Karjääri korrastamisprojekt tuleb kooskõlastada Transpordiametiga.

1.3. Korrigeerida loa vormil ebatäpsus tegevuskoha andmetes: märkida aadressiks Ainja liivakarjäär, Lääne-Tindi, Ainja küla, Mulgi vald, Viljandi maakond ning

katastritunnusteks 60002:003:0910, 60002:003:0065 ja 60002:003:0064.

1.4. Avalikustada KIVIKANDUR OÜ-le kuuluva keskkonnaloa nr VILM-042 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaluba nr VILM-042 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa muutmise taotluse läbivaatamine

KIVIKANDUR OÜ (registrikood 11200972, aadress Järvekalda tee 1, Harkujärve küla, Harku vald, Harju maakond; edaspidi ka *ettevõtte*) esitas 26.09.2025 Keskkonnaametile taotluse Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmiseks. Nõuetekohane taotlus on registreeritud KOTKAS-s 26.09.2025 menetluse nr M-133620 juurde.

KIVIKANDUR OÜ omab maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr VILM-042 (kehtivusaeg 29.09.2008 – 29.09.2026), mis annab ettevõttele õiguse kaevandada Ainja liivamaardla (registrikaardi nr 840) Ainja liivakarjääri mäeeraldisel ehitusliiva. Kehtiva keskkonnaloaga Ainja liivakarjäär asub Viljandi maakonnas Mulgi vallas Ainja külas eraomandisse kuuluvatel kinnistutel Lääne-Tindi (60002:003:0910; sihtotstarve: mäetööstusmaa 100%), Porgandi (60002:003:0065; sihtotstarve: mäetööstusmaa 100%) ja Tindi-Porgandi (60002:003:0064; sihtotstarve: mäetööstusmaa 100%).

Keskkonnaloa muutmise taotlusega soovib KIVIKANDUR OÜ pikendada keskkonnaloa kehtivusaega 12 aasta võrra s.o kuni 29.09.2038, kuna loa praeguse kehtivusaja lõpuks ei jõuta kaevandatavat maavara mäeeraldisel piires täielikult ammendada ja kaevandatud maad korrastada. Ühtlasi soovitakse mäeeraldisel ja teenindusmaa ruumikujusid korrigeerida vastavaks kehtivatele katastriüksuste piiridele ja kitsendustele, mille tulemusel olemasoleva mäeeraldisel pindala väheneb 0,12 ha ja teenindusmaa pindala 1,08 ha võrra. Väljajätav ala on ortofoto alusel looduslikus seisundis.

Tegemist on olemasoleva mäeeraldisega, mille pindalaks taotletakse 16,47 ha (kehtival loal 16,59 ha) ja teenindusmaa pindalaks 18,27 ha (kehtival loal 19,35 ha). Ainja liivakarjääri mäeeraldis hõlmab Ainja liivamaardla ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokki 1. Seisuga 31.03.2026 on Ainja liivakarjääri piires oleva ploki jääkvaru järgmine:

1 plokk (ehitusliiv) – 1301,15 tuh m³, kaevandatav varu 1141,15 tuh m³.

Loa muutmisel on täpsustatud varukoguseid vastavalt keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ § 40 lg 3 p 2.

Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 95 tuh m³ (kehtival loal 100 tuh

m³). Maavara kasutusalaadeks on teedeehitus ja -hooldus, kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ning metsamaaks.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 995 eurot on tasutud 26.09.2025 riigilõivuseaduse [\[1\]](#) § 136² lg 2 kohaselt.

MaaPS § 49 lg 2 alusel andis keskkonnaloa taotlusele arvamuse riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus (Eesti Geoloogiateenistuse 30.09.2025 kiri nr 13-1/25-1541).

Ainja liivakarjääri mäeeraldise lõunapiir külgneb osaliselt Ainja III liivakarjääri mäeeraldisega (keskkonnaluba nr L.MK/332741). Ainja III karjääriga ühisele piirile ei ole nõlvaterviku jätmist arvestatud – karjäärid kaevandatakse kokku.

Ainja liivakarjäärist vahetult kirde pool on Valga-Uulu põhimaantee nr 6, mille kaitsevööndi ulatus on 30 m. Mäeeraldis on väljaspool teekaitsevööndit, teenindusmaa kattub kuni 15 m ulatuses teekaitsevööndiga. Valga-Uulu maanteest idas on maa-alune sideehitis, karjääri teenindusmaa loodepiirist vahetult lääne pool on sideehitis ELA121.

Teenindusmaast idas ca 41 m kaugusel on geodeetiline märk Ainja99 (punkti number 3155).

Teenindusmaa kagunurk külgneb elektriõhuliin 1-20 kV (Keskringeliin) AS-50 kaitsevööndiga.

Teenindusmaast edelas ca 275 m kaugusel on JÕKSI maaparandussüsteemi maa-ala. Teenindusmaast läänes ca 290 m kaugusel on D-kategooria gaasitorustik T413 Lilli LKS - Karksi LKS.

Kavandatav tegevuskoht ja selle mõjuala ei asu kaitsealadel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata kaitsealasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid. Kaitsealuste liikide elupaiku ega leiukohti mäeeraldise ja teenindusmaa alale registreeritud ei ole.

2.2. Keskkonnaloa muutmise taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 26.09.2025 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Mulgi Vallavalitsusele (edaspidi ka *kohaliku omavalitsuse üksus*; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas ettevõtet menetluse algatamisest 15.10.2025 kirjaga nr DM-133620-3 ning küsis kohaliku omavalitsuse üksuselt 15.10.2025 kirjaga nr DM-133620-5 täiendavalt arvamust nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2¹, MaaPS § 49 lg 6). Mulgi Vallavalitsus (Mulgi Vallavolikogu on 24.01.2018 määrusega nr 9 delegeerinud otsustusõiguse Mulgi Vallavalitsusele) nõustus 04.11.2025 korraldusega nr 747 (registreeritud KOTKAS 21.11.2025 nr DM-133620-7) keskkonnavalga muutmise tingimusi esitamata. Loa andmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamisel on kohaliku omavalitsuse üksusel soovi korral võimalik täiendavalt ettepanekuid ja vastuväiteid esitada.

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 15.10.2025 väljaandes Ametlikud Teadaanded ning piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest 15.10.2025 kirjaga nr DM-133620-4 (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teate avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Kuni loa muutmise või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus laekus Transpordiameti 17.10.2025 kiri nr 7.1-7/25/17598-2 (registreeritud KOTKAS-s 20.10.2025 numbriga DM-133620-6), millega nõustus keskkonnavalga muutmise taotlusega ja soovis, et ala korraldamisprojekt kooskõlastataks nendega.

Keskkonnaamet tegi eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ei korraldatud, kuna menetlusosalised ei esitanud loa menetluse ajal selle suhtes vastuväiteid.

Loa andja teavitas 14.05.2026 loa muutmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuste/vastuväidete esitamiseks (14.05.2026 kiri nr DM-133620-10; HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 47 lg 2, § 48 lg 1, 3 ja 4), määraes ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

Vastavalt HMS § 40 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis KIVIKANDUR OÜ-lt 14.05.2026 kirjaga nr DM-133620-10 arvamust või vastuväiteid keskkonnavalga muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 29.05.2026.

KIVIKANDUR OÜ palus 22.05.2026 e-kirjaga eemaldada kõrvaltingimusest nr 3 nõue kooskõlastada kaevandamisprojekt Transpordiametiga. Ettepanekuga seotud kirjavahetus on registreeritud KOTKAS-s 22.05.2026 numbriga DM-133620-11 ja käsitletud pikemalt käesoleva korralduse punktis 3.5.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2).

Keskkonnaamet peab andma eelhindangu ja kaaluma keskkonnamõju hindamise (KMH) vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2³), kuna tegemist on kuni 25 ha suuruse alaga kaevandamisloa taotlusega (KeHJS § 6 lg 2 p 2, § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (määrus nr 224; § 1 lg 1 ja § 3 p 4)).

Eelhindanguga selgitatakse, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustatakse KMH algatamine või algatamata jätmine (KeHJS § 6 lg 2¹, § 6¹ lg 3, § 11 lg-d 2 ja 4).

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (registreeritud KOTKAS-s 09.04.2026 nr DM-133620-9), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik. Loa andmisel tuleb siiski arvestada eelhindangus välja toodud keskkonnameetmetega (vt 3.4.2.)

[1] Kohaldatud taotluse esitamise ajal kehtinud redaktsiooni (01.09.2025 - 11.10.2025)

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloo muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vajalik maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 muudetakse keskkonnaluba nr VILM-042 vastavalt KIVIKANDUR OÜ 26.09.2025 esitatud taotlusele nr T-KL/1030369.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloo muutmisel

3.2.1. MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lg 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloo andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki,

arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lg 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 66 lg 2 p 2 kohaselt võib muuta kaevandamisluba, kui loa omaja taotleb kaevandamisloa kehtivusaja pikendamist. MaaPS § 67 lg 1 kohaselt, kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik maavara ammendamiseks. Käesoleval juhul taotletakse loa kehtivusaja pikendamist 12 aasta võrra, kuivõrd luba anti algselt 18-ks aastaks tavapärase 15 aasta asemel põhjusel, et jõuaks loa kehtivusaja jooksul varu ammendada ja ala korrastada, mida aga ei ole saavutatud.

MaaPS § 49 lg 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lg 6 edastas Keskkonnaamet Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmise taotluse 15.10.2025 kirjaga nr DM-133620-5 Mulgi Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Mulgi Vallavalitsus nõustus 04.11.2025 korraldusega nr 747 keskkonnaloa muutmisega tingimusi esitamata.

MaaPS § 50 lg 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lg 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmise taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjätmeid ei teki, kogu kasulik materjal turustatakse ja katend kasutatakse mäeeraldise korrastamisel. Kattepinna kogus mäeeraldisel on 137 tuh m³ sh kasvukiht 76 tuh m³ ja liivsavi 61 tuh m³. Paljandustööde käigus kooritakse ja ladustatakse kasvukiht ja liivsavi eraldi. Kooritud ja ladustatud kattepinna kasutatakse täielikult korrastamistöödel põhja ja nõlvade katmiseks. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättekava esitada või taotleda keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lg 1 p 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Taotluses on selgitatud, et arvestades mäeeraldise jääkvaru kogust ja keskkonnaloa kehtivuse aega, ei ammendu tootmistegevusest sõltumata Ainja liivakarjääri jääkvaru olemasoleva keskkonnaloa kehtivuse ajal. KIVIKANDUR OÜ soovib jätkata Ainja mäeeraldisel maavara kaevandamist ning korrastada kaevandatud maa peale varu ammendumist. Seega taotleb KIVIKANDUR OÜ Ainja liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa VILM-042 kehtivusaja pikendamist 12 aasta võrra. Lisaks soovitakse korrigeerida mäeeraldise ja teenindusmaa ruumikujud vastavaks kehtivatele katastriüksuste piiridele ja kitsendustele.

Kaevandamist jätkatakse olemasolevast liivakarjäärist, ei rajata uut karjääri ja ala korrastatakse veekoguks ja metsamaaks.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikutud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Ainja liivakarjääri keskkonnavalda kehtivusaja pikendamine on kooskõlas juba avatud maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

3.2.2. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistud kuuluvad ettevõttele.

3.3. Loa muutmise keeldumise aluste hindamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb loa muutmise keeldumise aluseid.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa muutmise keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).
- tegevusega ei kaasne keskkonnoahtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 09.04.2026 dokumendiga nr DM-133620-9.
- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).
- loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.
- Kohaliku omavalitsuse üksus nõustus keskkonnavalda muutmise taotlusega tingimusi esitamata (MaaPS § 55 lg 2 p 11). Loa andmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamisel oli kohaliku omavalitsuse üksusel soovi korral võimalik täiendavalt ettepanekuid ja vastuväiteid esitada.

- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järelendus oli, et Ainja liivakarjääri tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 02.06.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses. Ainja liivakarjäär asub kinnistutel Lääne-Tindi (60002:003:0910; sihtotstarve: mäetööstusmaa 100%), Porgandi (60002:003:0065; sihtotstarve: mäetööstusmaa 100%) ja Tindi-Porgandi (60002:003:0064; sihtotstarve: mäetööstusmaa 100%).

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). MaaPS § 56 lg 1 p 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

3.4.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Kohaliku omavalitsuse üksus ei esitanud tingimusi Ainja liivakarjääri keskkonnavalitsuse muutmise nõustamisel.

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lg 2² alusel 27.02.2026 kirjaga nr DM-133620-8 Ainja liivakarjääri keskkonnavalitsuse nr VILM-042 muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Mulgi Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 03.04.2026. Mulgi Vallavalitsuse dokumendiregistris on kiri registreeritud 27.02.2026 ja staatuseks märgitud „saabunud“. Kohaliku omavalitsuse üksus KMH algatamata jätmise otsuse eelnõule seisukohta ei esitanud.

Keskkonnaamet edastas HMS § 40 lg 1 alusel 14.05.2026 kirjaga nr DM-133620-10 Ainja liivakarjääri keskkonnavalda nr VILM-042 muutmise korralduse ja loa eelnõu teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Mulgi Vallavalitsusele. Mulgi Vallavalitsus arvamust ei esitanud.

3.4.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 09.04.2026 kirjaga nr DM-133620-9 Ainja liivakarjääri keskkonnavalda nr VILM-042 muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti liivakarjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Ainja liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuühik. Kaevandamisel veetaseme alandamist (vee väljapumpamist ega ärajuhtimist) ei toimu. Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega.

Ainja liivakarjäär asub hajaasustusalal, Karksi-Nuia linnast ca 7 km kaugusel. Lähim õuema on põhikaardi andmetel ca 160 m kaugusel Väike-Paanikse ning Suure-Paanikse kinnistutel, mille sihtotstarve on mõlemal juhul riigikaitsemaa 100%. Nimetatud kinnistutel on ka elu- või ühiskondlikud hooned. Õuemaaga majapidamised asuvad ka teenindusmaa põhjatipust ca 440 m põhja pool Puusepa kinnistul, ca 600 m kaugusel Riidamäe ja ca 700 m kaugusel Tindi-Luige kinnistutel. Riidamäe kinnistu ning karjääri vahele jääb ortofoto alusel metsamaa. Puusepa, Tindi-Luige, Väike-Paanikse ja Suure-Paanikse kinnistud paiknevad teisel pool Valga-Uulu maanteed, karjääri ja kinnistute vahele jääb lisaks maanteele ka valdavalt metsamaa (Tindi-Luige kinnistu puhul lagedam põlluala).

Taotletava Ainja liivakarjääri mäeeraldise lõunapiir külgneb osaliselt Ainja III liivakarjääri mäeeraldisega (keskkonnavalda nr L.MK/332741, loa omaja RONK OÜ). Ainja maardlas teisel pool Valga-Uulu maanteed on veel ca 170 m kaugusel Puiste Teed OÜ-le kuuluv Ainja IV liivakarjäär (KL-519310) ja ca 90 m kaugusel Aktsiaseltsile Roger Puit kuuluv Ainja II liivakarjäär (VILM-074). Mingil määral võib esineda kumulatiivset mõju mäeeraldistel samaaegselt kaevandades ja sama väljaveoteed kasutades. Ei saa välistada vähese koosmõju tekkimist Ainja III liivakarjääriga müra ja õhusaaste osas, kui kummaski karjääris ei kasutata müra ega tolmu levikut tõkestavaid meetmeid.

Ainja liivakarjäärist vahetult kirde pool on Valga-Uulu põhimaantee nr 6, mille kaitsevööndi ulatus on 30 m. Mäeeraldis on väljaspool tee kaitsevööndit, teenindusmaa kattub kuni 15 m ulatuses tee kaitsevööndiga.

Eelhinnangus esitatud kaalutluste alusel tuleb loa muutmisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1. Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnavalda omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo

tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.

2. Riikliku põhimaantee (T6 Valga-Uulu) ja selle muldkeha püsivus tuleb tagada kaevandamise ajal ja peale karjääri korrastamist.

3. Karjääri kaevandamise ja korrastamise projektid tuleb kooskõlastada Transpordiametiga.

3.4.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kehtivale keskkonnaloale nr VILM-042 on kantud kolm kõrvaltingimust:

1. Riikliku põhimaantee (T6 Valga-Uulu) ja selle muldkeha püsivus tuleb tagada kaevandamise ajal ja peale karjääri korrastamist.

2. Teemaalt tuleb tagada sadevete ärajuhtimine. Maanteel liikujatele tuleb tagada liiklusohutus ja vajadusel paigaldada maanteele pörkepiire.

3. Karjääri kaevandamise ja korrastamise projektid tuleb kooskõlastada Pärnu Teedevalitsusega.

Kuna mäeeraldis on küll väljaspool tee kaitsevööndit, aga teenindusmaa kattub kuni 15 m ulatuses tee kaitsevööndiga ning Transpordiamet on soovinud, et korrastamisprojekt kooskõlastataks nendega, on põhjendatud jätta kõrvaltingimused nr 1 ja 3 kehtima. Kõrvaltingimust nr 3 täpsustatakse vastavalt eelnõu käigus laekunud arvamustele (vt p 3.5.), et vaid korrastamisprojekt tuleb kooskõlastada Transpordiametiga. Tingimuse nr 2 loale jätmine ei ole põhjendatud, kuivõrd liiklusohutuse tagamist ei saa reguleerida keskkonnaloaga, vaid see on lahendatud muude regulatsioonidega.

Taotluse seletuskirjas on arvutuslikult hinnatud müra levikut ja leitud, et mäeeraldise äärealal, Puusepa kinnistu elamule lähimas punktis töötamisel on elamu juures mürataseme suuruseks 55 dB. Arvutuste põhjal Ainja liivakarjääris kaevandamisel lähima vastuvõtja hoone asukohas tunnetatava müra päevast piirväärtust ei ületata. Müra levimist Suure-Paanikse ja Väike-Paanikse õuealadeni ei ole modelleeritud ega hinnatud. Taotluse seletuskirjas pole ka kirjeldatud, kas mäetööde tegemine toimub valdavalt päevasel ajal või plaanitakse töid ka öisel ajal. Võrdlemisi suure vahekauguse ja metsaala olemasolu tõttu ei ole ette näha päevaseid piirväärtuseid ületava mürahäiringu esinemist lähimate elamute juures, kuid ei saa välistada lubatud piirnormide ületamist öisel ajal. Karjäärialal ja elamute vahelist metsaala ei saa pidada kindlaks müra leevendavaks teguriks, kuivõrd metsa säilimine ei ole kaevandaja otsustada (metsaala ei asu karjääri teenindusmaal). Eeltoodu alusel on põhjendatud muudetavale keskkonnaloale lisada järgmine kõrvaltingimus:

Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra

piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töösellisel, et ületamisi ei esineks.

3.5. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmise taotluse avalikustamise käigus laekus Transpordiameti 17.10.2025 kiri nr 7.1-7/25/17598-2, millega nõustus keskkonnaloa muutmise taotlusega ja soovis, et ala korrastamisprojekt kooskõlastataks nendega. Kuna teenindusmaa kattub kuni 15 m ulatuses Valga-Uulu põhimaantee nr 6 kaitsevööndiga, kavandas Keskkonnaamet jätta loal oleva samasisulise kõrvaltingimuse (kooskõlastada kaevandamise ja korrastamise projektid Transpordiametiga) kehtima.

Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmise korralduse ja loa eelnõu avalikustamise käigus palus KIVIKANDUR OÜ eemaldada loalt Transpordiametiga kaevandamisprojekti kooskõlastamise nõue. Ettepaneku tegemisele eelnevalt palus loa omaja Transpordiametilt selgitust, kas Transpordiamet soovib jätkuvalt ka kaevandamisprojekti kooskõlastada või ei, kuna nüüdseks on karjääri piire muudetud ja mäeeraldis on teemaast eemale nihutatud, mistõttu pole kaevandamisprojekti kooskõlastamine enam vajalik. Transpordiamet vastas, et korrastamisprojekti kooskõlastamine on vajalik ja ülejäänud nõuete loale märkimise otsustab loa andja. Kirjavahetus on registreeritud KOTKAS-s 22.05.2026 numbriga DM-133620-11.

Keskkonnaamet kaalus ettepanekut ja selgitusi ning asus seisukohale, et kuna Transpordiamet ei pea enam vajalikuks kaevandamisprojekti kooskõlastamist, saab selle nõude loalt eemaldada.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Mulgi Vallavalitsus, Tarbijakaitse ja Tehnilise
Järelevalve Amet

Marin Varblane
vanemspetsialist
maapõuebüroo